

Aktiv Fritid barn og unge

Aktiv med app: Heidi Thoeneie i Asker kommune vil ha flere barn og unge i aktivitet. Med den nyutviklede appen AiA - Aktiv i Asker – får alle barn mellom 6 og 16 år 20 prosent rabatt på populære fritidstilbud.

App for aktivitet

Med appen AiA sørger Asker kommune for at alle barn mellom 6 og 16 får rabatter på populære fritidstilbud.

TEKST BENTE FRØYTLOG/FELIX MEDIA
FOTO FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

«Mer moro for mindre» er mottoet for appen, som rundt 1600 brukere har lastet ned hittil. Ved å kjøpe billetter via appen får barna 20 prosent rabatt på mange av Askers mest populære fritidstilbud, som svømmehallene på Risenga og Holmen, bowlinghallen Lucky Bowl, trampolineparken Altitude og skianlegget i Vardåsen.

– Med AiA ønsker vi å bidra til at barn og unge blir mer aktive, og de som trenger det kan få økonomisk hjelp til aktiviteter på en måte som ikke virker stigmatiserende, sier prosjektleder Heidi Thoeneie i Asker kommune.

Appen fungerer som en digital betalingsløsning. Ved å vise appen får barna rabatt via sin personlige QR-kode, som de scanner ved inngang.

– Ingen ser om det er mamma, bestefar eller helsesøster på skolen som har satt inn penger på app-kontoen. Barna bruker samme betalingsløsning samme hvor pengene kommer fra - de som får hjelp fra kommunen trenger ikke å føle seg utenfor, sier Heidi Thoeneie.

AiA kan bare brukes på aktiviteter, appen fungerer for eksempel ikke i alle de fristende kioskene rundt om på fritidstilbudene.

– Dermed er det umulig for barna å bruke pengene i appen på burgere og brus, sier prosjektlederen og smiler lurt.

På AiA ligger også alt som finnes av gratis fritidsaktiviteter i Asker. Ved å klikke på oversikter og info kan barn og unge finne en rekke tilbud som ikke koster en krone.

Oversikt: Både rabatterte aktiviteter og gratisaktiviteter er med i AiA-appen.

Heidi Thoeneie åpner mobilappen og demonstrerer:

– Her kan barna se at det for eksempel finnes all-idrett, hvor det bare er å møte opp. Eller «Lek deg sprek»-arrangementer, eller «Askeronsdag», der Asker Turlag har masse aktiviteter, alt fra turer i skogen eller utflukter til klatreparken, sier hun og scroller seg nedover skjermen.

Asker kommune finansierer ikke rabattene i appen. Det er samarbeidspartnerne, som svømmehallene og trampolinparken, som har inngått avtale om å gi rabatt til alle barn og unge som bruker appen. Også de som bor utenfor Asker - appen skiller ikke på bostedsadresse. Kommunen bidrar på sin side med midler til de barna i kommunen som trenger økonomisk hjelp for å være mer aktive. Denne støtten gis som et lavterskeltilbud, uten omfattende behovsprøving.

– Vi samarbeider med skolene, som søker for barn og familier de ser trenger hjelp, sier Heidi Thoeneie.

Hun håper at også hjelpeinstanser som NAV, flyktningsteam og barnevern etter hvert kan kanalisere aktivitetsmidler via AiA-systemet.

I 2019 vil Asker bruke rundt 350 000 kroner på aktivitetsmidler via AiA, i 2020 rundt 650 000 og i 2021 rundt 750 000.

Organiserte fritidsaktiviteter av varig karakter, som fotball og håndball, ligger ennå ikke i appen som et ordinært tilbud.

– For barn som har behov for støtte til slik aktivitet, kan vi i samarbeid med skolene og klubbene legge penger i appen, men det er foreløpig en løsning litt på siden av hovedbruken, forklarer Heidi Thoeneie.

Appen skal nå videreutvikles, og på sikt håper prosjektlederen at også de faste, organiserte aktivitetene i kommunen blir koblet på, slik at man kan betale medlemsavgifter og liknende med denne løsningen.

– Vi håper AiA kan bli knutepunktet for å formidle aktiviteter til alle, sier hun.

AiA gir rabatter til alle barn mellom 6 og 16 år, men ikke til ungdom og foreldre.

– Vi får tilbakemeldinger fra skoleelever på videregående som sier at de også vil ha rabatter. Men det er opp til politikerne om de vil utvide ordningen. Utgangspunktet for appen var å legge til rette for mer aktivitet blant barn på barne- og ungdomsskolen, sier Heidi Thoeneie.

Asker kommune har brukt rundt 400 000 kroner på å utvikle appen, som ifølge prosjektlederen har vakt stor interesse i andre kommuner.

– AiA er en innovativ og ny løsning, det er ingen andre kommuner som har tilsvarende ordninger. En del kommuner har forskjellige aktivitetskort for barn som trenger hjelp, men da blir det veldig synlig hvem av barna som bruker «fattigkortet». Med AiA blir det likt for alle barn, sier hun.

Stipend for sosial inkludering

Med Fritidsstipendet legger Bærum kommune penger i potten for å få barn og unge med på organiserte fritidsaktiviteter.

TEKST BENTE FRØYTLOG/FELIX MEDIA

Målet er at stipendet skal dekke utgiftene til de aktivitetene som barna selv ønsker å være med på, sier Thomas Soløst.

Han er spesialrådgiver i kommunen, og understreker hvor viktig det er at barna får velge selv.

– Fremdeles er det mange kommuner som satser på lavterskeltilbud for de barna der foreldre selv ikke har betalingssevne, men det er ikke nødvendigvis den aktiviteten barna har lyst til å drive med. Ordningen med fritidsstipend gjør det mulig for dem å begynne med det samme som vennene gjør. Enten det er fotball, hockey, gitar eller hva det måtte være. Skal vi hindre at barn føler seg stigmatisert og utenfor, må vi satse på ordninger som sikrer at barna får frihet til å velge det samme som vennene.

For noen står i fare for å falle utenfor også i velstandskommunen Bærum. Ifølge Thomas Soløst er det nærmere 2000 barn i kommunen som har foreldre som tjener mindre enn medianinntekt.

– Det er mange barn som ikke har mulighet til å delta på det samme som vennene deres gjør, sier han.

Familier som søker støtte til barnas fritidsaktiviteter gjennom NAV, stanger fort i NAV sitt tak på 3000 kroner per barn i semesteret i slik støtte.

– De fleste aktiviteter koster mer enn det, sier Thomas Soløst.

Siden oppstarten i 2018 har mer enn 500 barn i Bærum fått hjelp gjennom Fritidsstipendet. I snitt får barna rundt 3700 kroner hver til aktivitet. Til sammen er nærmere en million kroner utbetalt så langt.

– Stipendet blir forhåpentligvis tilført friske midler over sommeren. Vi kommer antakelig til å betale ut 1,6 millioner kroner innen utgangen av året, sier Thomas Soløst, som gleder seg over at stadig flere jenter får stipendet.

– Vi har oppfordret klubbene om å få flere jenter til å søke, og i år er det rundt 50 prosent jenter og 50 prosent gutter som får stipendet. Det er en hyggelig utvikling, og en utvikling som også politikerne har ønske om.

Fritidsstipendet dekker både medlemsavgifter og støtte til nødvendig utstyr. Og ikke minst: deltakeravgifter og reiseutgifter på cuper, sommercamper og liknende med klubbene.

– Vi så over flere år at mange barn, ofte med innvandrerbakgrunn, deltok på trening gjennom hele året, men når klubbene dro på cuper og turer så hadde ikke foreldrene råd til å la barna være med. Det er en trist situasjon som vi vil prøve å unngå, sier Thomas Soløst.

Det er idrettslagene, klubber, foreninger og hjelpeinstanser som helsetjeneste på skole og liknende som i samarbeid med foreldre søker støtte til de enkelte barn gjennom stipendet. Pengene utbetales direkte til de forskjellige fritidsaktivitetene, de går ikke «omveien» om foreldrenes konto.

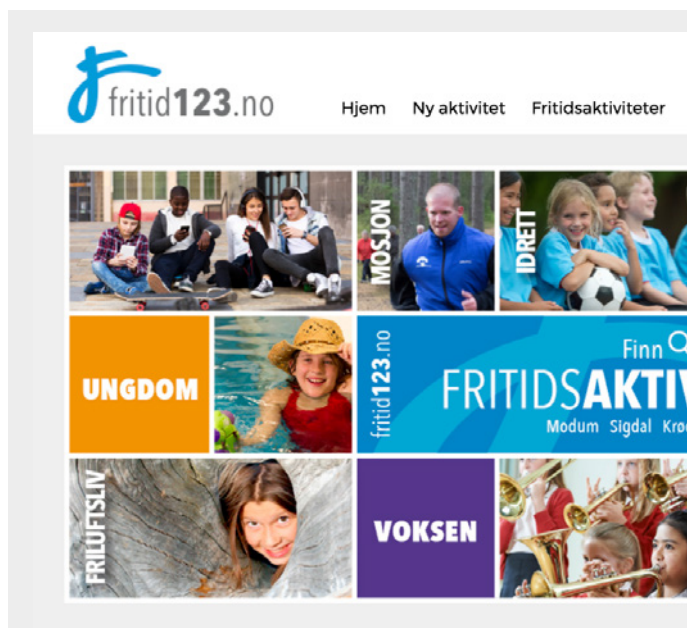
– Ordningen bygger på tillit mellom foreldre, klubber og hjelpeinstanser. Fordelen med en så enkel modell er at flere barn får delta, sier Thomas Soløst.

Bærum har bevilget penger til ordningen i kommunens handlingsplan fram til 2021. I tillegg til Fritidsstipendet har kommunen opprettholdt ordningen med Barn i sentrummidler. Dette er midler skolene kan søke om til barn som har behov for støtte til aktiviteter som ikke er faste og organiserte; som kino, svømmehall, heiskort i skibakken og liknende.

Stipend for sosial inkludering Med Fritidsstipendet legger Bærum kommune penger i potten for å få barn og unge med på organiserte fritidsaktiviteter.

Fritidsportal får folk i gang

Modum kommune har snekret en egen nettside hvor alt av organiserte fritidsaktiviteter er samlet på samme sted.

Variert: Siden gir oversikt over en rekke ulike aktiviteter.

På portalen fritid123.no ligger den komplette oversikten over alt man kan finne på i Modum og nabokommunene Sigdal og Krødsherad. Hva med allidrett? Fiolin? Boksing? Barne- og ungdomsteater? Eller kanskje rallycross? Hva koster det? Og hva finnes av gratisaktiviteter?

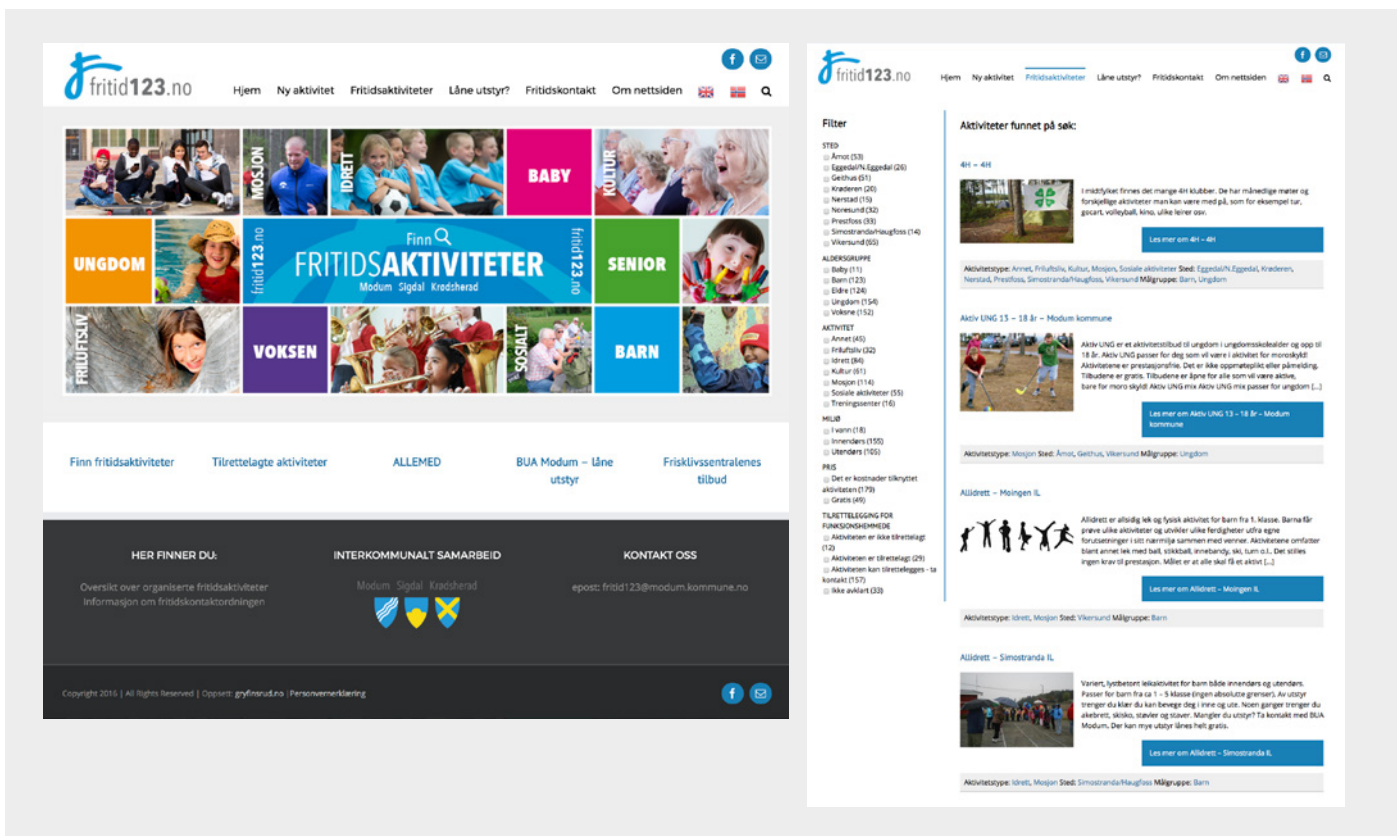
– Til sammen er det 220 organiserte fritidsaktiviteter i kommunene våre, og oversikten over alle de er få forunt å ha i hodet, sier Malin Maurset i Frisklivssentralen i Modum, prosjektleder for arbeidet med portalen.

Det var under oppfølging av den nasjonale Fritidserklæringen - som sier at alle barn skal ha mulighet til å delta i minst en organisert fritidsaktivitet uavhengig av foreldrenes økonomi - Modum kommune oppdaget at de hadde behov for en samlet oversikt over de lokale aktivitetene.

– Modum har en høyere andel av barn i lavinntektsfamilier enn landsgjennomsnittet, og all erfaring viser at barn i slike familier deltar i færre fritidsaktiviteter, sier Malin Maurset og legger til:

– Det er et nasjonalt satsingsområde å sikre at alle barn får like muligheter for fritidsaktiviteter, men løsningene må vi finne lokalt.

I Modum begynte de med å involvere barn og unge, samt alle kommunale tjenester som jobber med barn og unge, og spurte: Hva skal til for at flere deltar?

Enkelt: Målet var å lage en nettside som er enkel og søkevennlig.

På møter med blant annet Ungdomsrådet kom de unge med konkrete forslag. De etterlyste for eksempel «kule» aktiviteter som kampsport, aktiviteter som ikke koster så mye å være med på, og aktiviteter som ikke har prestasjonsfokus. Samtidig kunne andre deltakere på de samme møtene fortelle at slike aktiviteter allerede fantes. Men ingen hadde samlet oversikt, verken innbyggere eller ansatte i kommunen.

– Så det første vi måtte gjøre, var å skaffe oversikt. Det er mye enklere for alle parter å ha ett sted å forholde seg til, sier Malin Maurset.

Etter tips fra de unge ble designet på nettsida gjort enkelt og søkevennlig. Man velger selv hvilke søkekriterier som er viktigst når man skal orientere seg, ikke så ulikt finn.no-sidene de fleste kjenner fra før. Portalen fritid123.no ble lansert i januar 2018, og i løpet av det første året klikket 8000 brukere seg inn på sidene. Til sammen har Modum, Sigdal og Krødsherad 20 000 innbyggere. Hvor mange som har begynt med nye aktiviteter, finnes foreløpig ikke tall på.

– Men vi får tilbakemeldinger fra skoler, lag og foreninger som forteller at mange barn har begynt på aktiviteter fordi de har fått informasjon om at tilbudene finnes og blitt oppmuntret til å sette i gang, sier Malin Maurset.

Fritidsportalen er likevel bare første skritt for å få flere ut i aktivitet.

– Dette tiltaket løser jo ikke problemet med at folk ikke har råd til å betale for barnas fritidsaktiviteter. Men vi vet at det som regel er mer sammensatt enn som så å komme i gang. Mange familier trenger ikke bare å få dekket kontingenten, de trenger mer veiledning. Kommunen må samarbeide tett med familiene som trenger hjelp, og med de frivillige lagene og foreningene om å tilrettelegge aktivitetene slik at flest mulig kan delta. I dette arbeidet er fritid123.no et godt verktøy, sier hun.

Fotballglad familie: Gjennom «Alle med i Time» har Mohammed Alabbu (18) begynt å spille på Bryne FK. Her leker han seg på banen til Rosseland Ballklubb sammen med familien.

Alle på banen

– Jeg elsker fotball!

TEKST BENTE FRØYTLOG/FELIX MEDIA
FOTO FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

Mohammed Alabbu (18) smiler og puster ut etter en leken kamp med sin nærmeste familie på gressmatta til Rosseland Ballklubb på Bryne i Time kommune. Mohammed og de to brødrene hans, Abdulah (14) og Omar (6), er hekta på fotball, og via fritidssatsingen «Alle med i Time» har gutta fra Syria fått plass på fotballag på sitt nye hjemsted. De to eldste spiller på forskjellige lag i Bryne FK, minstemann Omar på 2012-laget til Rosseland Ballklubb.

Far Faysal Alabbu og mor Waad Altayar er glade for at sønnene har fått muligheten til å være med på organiserte fritidsaktiviteter.

– Det er viktig, sier Faysal. – Gjennom aktiviteten får de norske venner, lærer språket og blir kjent med kulturen, sier han.

Familien flyktet fra krigsherjede Raqqa i Syria og har vært i Norge i litt over tre år, to av dem på Bryne. Også i Syria brukte gutta hver sjanse de fikk til å spille fotball, men ikke organisert.

– Vi hadde ikke et lag, vi spilte i gata, forteller Mohammed. Han drømmer om å bli værende i Norge, bli bilmekaniker - og fotballspiller.

– Jeg vil også bli fotballspiller, men jeg vil bli proff i Tyskland, sier lillebror Abdulah.

Mohammed klarer ikke å dy seg:

– Du trener ikke nok. Du er for lat, sitter hjemme og spiller på mobilen, sier han ertende til Abdulah, som bare ler og

Engasjerer: – Foreldrene må også med, sier Sirwan Saduun, her med «fotballforeldrene» Faysal Alabbu og Waad Altayar.

Ildsjele: Sirwan Saduun er prosjektleder for «Alle med i Time» og brenner for å få med alle barn og unge på organiserte fritidsaktiviteter.

ikke bryr seg. Abdulah er aktiv med trening og kamp flere ganger i uka.

Sirwan Saduun, prosjektleder og ildsjel for «Alle med»-satsingen på Jæren, humrer godt over rivaliseringen mellom gutta. Det er han som har formidlet kontakten mellom familien og idrettslagene hvor søsknene nå er medlemmer.

– Målet vårt er at alle barn og unge skal delta i minst en organisert fritidsaktivitet i uka. Det holder ikke bare å gå på skolen hvis man skal bli sosialt inkludert og forebygge utenforskap, sier Sirwan Saduun.

Hittil har han hjulpet mer enn 150 barn og unge i Time og nabokommunen Hå i gang med faste aktiviteter, alt fra fotball til svømming, basket, turn, musikkundervisning, sjakk og hele rekka med fritidstilbud. Opplegget er for alle barn, også norske, men flertallet har hittil hatt utenlandsk bakgrunn.

– Jeg har fått med unger fra 30 forskjellige nasjonaliteter, sier Sirwan Saduun, som har god bruk for språkferdighetene sine. Han snakker seks språk.

For å informere om fritidssatsingen drar han rundt på alle skoler, snakker med lærere og barn, finner ut om noen har lyst til å begynne med aktiviteter, og tar deretter kontakt med klubber og foreldre.

– Det er veldig viktig å få med foreldrene, sier han. – De fleste foreldre ønsker jo at barna deres skal få seg en god utdanning og en bra jobb senere i livet, og jeg sier til dem:

Ok, da må dere la barna starte med fritidsaktiviteter slik at de kommer seg ut, blir kjent med folk, lærer seg språk og blir integrert i det norske samfunnet.

Prosjektlederen ser også hvor viktig barnas fritidsaktiviteter kan være for foreldrenes egen integrering i lokalsamfunnet.

– Foreldrene engasjerer seg, lærer norsk og deltar i dugnadsarbeid - noe som er helt ukjent for mange fra andre land, sier han.

Sirwan Saduun opplever at det kan være mange årsaker til at barn ikke deltar i fritidsaktiviteter, det kan blant annet handle om kulturforskjeller og språkproblemer. Men ofte handler det om dårlig økonomi. Fattigdom ekskluderer. Barn med utenlandsk opprinnelse har særlig store utfordringer fordi flere av disse barna lever i lavinntektsfamilier.

– Undersøkelser fra 2017 viste at tre av fem innvandrerbarn ikke drev med organiserte fritidsaktiviteter, sier Sirwan Saduun.

– Mange foreldre har ikke råd til å sende barna på aktiviteter. Men det er viktig å formidle at den utfordringen kan løses. Gjennom dette prosjektet har vi full oversikt over støtteordninger som klubber og foreldre kan benytte seg av, sier han.

Prosjektlederen mener at hans viktigste arbeidsoppgave er å være brobygger. Mellom barn, foreldre, idrettsklubber, lag, foreninger, skoler og hjelpeinstanser i kommunen. Han følger selv hvert enkelt barn til første trening eller time på de nye aktivitetene, og han fortsetter å følge tett opp for å

– Verdigrunnet i klubben er basert på at alle skal få være med, så dette prosjektet passer som hånd i hanske. På et fotballag er vi alle forskjellige, med forskjellige roller, men vi spiller sammen som et lag, sier han.

unggå at de slutter. På slutten av sesongen snakker han med barna om hvordan det går, spør om de vil fortsette, eller kanskje prøve en ny aktivitet.

– Det handler om å bygge relasjoner. Har du en god relasjon, skaper du tillit - og har du tillit, vil ungene bli trygge og trives, sier han.

Sirwan Saduun kom selv til Norge som kurdisk flyktning fra Irak i 1999, da han var 21 år. Han vet av egen erfaring hvor viktig deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter kan være.

– Fotballen var nøkkelen som åpnet døra inn til det norske samfunnet for meg, sier han.

I Irak spilte han fotball på topplaget Sulaimani FC, og mens han bodde på asylmottaket på Sand i Suldal hang han ofte på fotballbanen. Dermed begynte ballen bokstavelig talt å rulle: Han fikk venner og nettverk gjennom fotballen, lærte norsk og fikk initiativ til å sette seg på skolebenken igjen. Selv om han var i gang med universitetsstudier da han flyktet fra Irak, begynte han helt på nytt igjen, tok først videregående og så lærerutdannelse.

Etter flere år som lærer startet han i fjor som prosjektleder for «Alle med i Time» i Rosseland Ballklubb i samarbeid med Time kommune, og er nå ansatt i en tilsvarende stilling også i nabokommunen Hå, i halv stilling hvert sted. Prosjektet omfatter alle lag og organisasjoner i kommunene.

På klubbhuset i dag er også Heine Schea, som leder barnegruppen i Rosseland Ballklubb. Han sier det er stor entusiasme og oppslutning om «Alle med» blant medlemmene.

– Verdigrunnet i klubben er basert på at alle skal få være med, så dette prosjektet passer som hånd i hanske. På et fotballag er vi alle forskjellige, med forskjellige roller, men vi spiller sammen som et lag, sier han.

For å leve opp til målsetningen om å få alle med, er klubben opptatt av at det ikke skal koste for mye å spille fotball.

– Vi setter bevisst kontingenten veldig lavt, og har bare frivillige i arbeid. Etter initiativ fra Sirwan Saduun har vi dratt i gang «Alle med»-dugnader og innsamlingsaksjoner for brukt utstyr, og nå har vi et lager med baller, treningsklær, fotballsko og leggbeskyttere som barna kan plukke fra, sier Heine Schea.

Hver spiller sin ball: Lille Omar Alabbu (6) på banen med mamma Waad Altayar og storebror Mohammed Alabbu.

Idrett for alle: Heine Schea leder barnegruppen i Rosseland Ballklubb.

Lagsport: Bak fra venstre: Ahmad Abdelhafiz, Heine Schea, Stian Langeland, Sirwan Saduun, Faysal Alabbu og Waad Altayar. Framme fra venstre: Abdulah Alabbu, Hala Abdelhafiz, Omar Alabbu og Mohammed Alabbu.

Sjakktalet: – Jeg slår alltid pappa, sier Hala (7) skråsikkert. Pappa er Ahmad Abdelhafiz, som hver uke samler en stor gjeng med barn og unge til sjakkurs i klubbhuset til Rosseland Ballklubb.

Sirwan Saduun understreker at slike praktiske ordninger er viktige for å få flere med:

– Det hjelper veldig når foreldre slipper å kjøpe alt utstyret selv. Har de tre aktive unger, blir det fort mange tusen i året, og det er et for stort innhugg i familieøkonomien for mange, sier han.

Den økte aktiviteten i ballklubben har ikke bare ført til flere nye medlemmer, men også til nye aktiviteter. Nå drives det med både sjakk og bordtennis her i tillegg til fotballen. Heine Schea synes det er helt naturlig at ballklubben også tilbyr andre aktiviteter:

– Vi er ikke opptatt bare av å skape den neste Messi - selv om han kanskje kommer - men også av å være med på å skape gode folk og et godt samfunn, sier han.

Fritidssjef Stian Langeland i Time kommune tenker langs de samme, lange linjene. Han understreker at «Alle med i Time» er en satsing som kommer alle innbyggerne til gode.

– For oss er det like viktig å hjelpe alle som trenger det, enten du er flyktning fra Syria eller en norsk alenemor med to unger som skal delta i fritidsaktiviteter, sier han,

Fritidssjefen er overbevist om at «Alle med i Time» vil gå i pluss når regningen gjøres opp.

– Satsingen koster lite sammenliknet med hva vi får ut av det. Å forebygge at folk faller utenfor er vel verdt investeringen, sier han og oppsummerer erfaringene så langt:

– Det er vinn-vinn.

Fritidssjef: Stian Langeland i Time kommune.

I støtet: Runar Strand utklasser prosjektleder Thomas Wedege når Lyngen-ungdommen møtes på bowlingbanen i Tromsø.

Trivselstiltak mot frafall

Bowling, pizza og en «ekstrapappa» som passer på at ungdommen står opp og kommer seg på skolen. Lyngen kommune følger elevene sine tett for at de ikke skal droppe ut fra videregående.

TEKST BENTE FRØYTLOG/FELIX MEDIA
FOTO FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

– Yes! Det er strike!

Bowlingkula suser nedover banen og treffer perfekt: Ti kjegler smeller i bakken. Runar Strand (18) gliser fornøyd og løfter armene triumferende i været.

– Strike igjen? utbryter Thomas Wedege og rister på hodet. Prosjektlederen for «Aktiv i Lyngen» må bare innse at han er i en presset posisjon på bowlingbanen. Unggutta er i ferd med få overtaket på ham.

Det er tirsdag etter skoletid, det er armer og bein og kame-ratslig konkurranse når en hel gjeng ungdommer fra Lyngen samles på Tromsø Bowling og Squash. Thomas Wedege har trommet sammen til det ukentlige treffet for ungdom som har flyttet hjemmefra for å gå på videregående skole i Tromsø. I dag er de på bowlingen, andre ganger på grillut-flukter eller på tur med Fjellheisen opp til Fjellstua, høyt over byen. Opplegget er en del av Lyngen kommunes knallharde satsing for å forhindre frafall fra videregående skole.

– Vi har mørkerøde tall på «drop out» i Lyngen, og det samme har de i nabokommunene våre. Trenden er at det er større frafall i nord enn i sør, sier Thomas Wedege.

De siste åra er det rundt 44 prosent av elevene fra Lyngen som ikke har fullført og bestått videregående skole i løpet av en femårsperiode. Til sammenlikning viser tall fra Statistisk Sentralbyrå (2018) at 14 prosent av elevene på landsbasis slutter underveis i skoleløpet.

Treffsikker: Runar Strand går for «strike».

Årsakene til at ungdommene slutter på skolen er mange og sammensatte. Thomas Wedege peker på at det i Lyngen blant annet handler om tradisjoner. Utdannelsesnivået har tradisjonelt ikke vært høyt i utkantkommunene i nord.

– Foreldregenerasjonen har ikke hatt samme behov for utdanning som barna deres har i dag. Tidligere har det vært flere jobber i næringer som ikke krever utdanning, men de jobbene finnes ikke i like stor grad lenger. Nå står det jobber og venter på ungdom med utdanning, understreker han.

I Lyngen kommune finnes ingen videregående skole, og for mange blir det for langt å reise til nærmeste skole, som ligger i Nordkjosbotn. Der er det heller ikke like stort tilbud av linjer som i Tromsø. Løsningen for mange Lyngen-ungdommer blir derfor å flytte hjemmefra etter ungdomsskolen. Mange starter hybellivet i byen når de er 15-16 år. Det gjør det ikke enklere å stå skoleløpet ut.

– Det er helt klart en ekstra utfordring å flytte langt fra familie, venner og nettverk. Mange føler seg ensomme og sliter med å fikse hverdagen alene, sier Thomas Wedege.

Etter første bowlingrunde tar Runar Strand (18) plass igjen ved pizzabordet. Han har tatt helse- og oppvekstfag og barne- og ungdomsarbeiderfag ved Breivang videregående, og er nå i gang med læretida. Runar var bare 15 år da han pakket sekken og flyttet fra Lyngseidet til en kjellerleilighet i Tromsø sammen med en jevnaldrende kamerat.

Treffsted: Denne dagen står bowling og pizza på menyen.

Lengter tilbake: Martine Johansen er med på de fleste Lyngen-treffene i Tromsø, her møter hun alltid kjentfolk hjemmefra.

– Det var litt sløvt i begynnelsen med oppvask og sånne greier - men det måtte man bare lære seg.

Han ler godt og sikrer seg nok et pizzastykke. Han sier ikke nei takk til gratis mat og aktiviteter på Lyngen-treffene.

– Som skoleelev har du ikke mye penger, og det er kjempebra å slippe å betale for pizza og bowling og andre tilbud. Og det er veldig sosialt å være med her. Hvis man har vanskeligheter med å komme seg ut, er dette en bra plass for å møte folk.

Runar har selv kjent at det kan være tungt å finne tiltakslyst til å være aktiv på fritida.

– Du blir lett lat. Du orker ikke. Jeg liker å game, og da er det fristende å bli sittende hjemme etter skolen og spille. Så ja, det er bra å bli pushet til å komme på disse treffene og møte andre folk, sier han.

Ved pizzabordet sitter også Christopher Knutsen (17). Han er fra Lenangen og går første året på Ishavsbyen videregående, hvor han tar restaurant- og matfag. Planen er å bli mat- og helselærer. Han trives godt på skolen, men har likevel vært innom tanken på å droppe ut.

– Det handler ikke om skolen, som jeg liker, men om livssituasjonen. Selv om jeg er ganske selvstendig og bor på hybel hos folk jeg kjenner fra før, føler jeg meg noen ganger litt alene, sier han.

Christopher flyttet til Tromsø da han var 16. Hver helg tar han bussen hjem til bestemora i Lyngen. Foreldrene bor for tida enda lenger unna.

– Men jeg kommer til å fortsette på skolen så lenge jeg klarer, sier han.

– Hva er alternativet?

– Nei, det er ikke lett å få seg jobb når du er bare 16–17 år. Du kan ikke engang stå i kassa i butikken.

Martine Johansen (20) er eneste jenta på Lyngen-treffet i dag. Hun har fullført videregående og tatt fagbrev som helsefagarbeider. Og er fremdeles med på de fleste arrangementene for «borteboerne» i Tromsø.

– Det føles trygt å ha dette treffpunktet, sier hun. – Selv om vi fra Lyngen ikke møtes til daglig, ser vi hverandre her og hører hvordan det går. Det er fint.

Også Martine har bodd i Tromsø fra hun var 16.

– Det var litt skummelt i begynnelsen, å flytte ut så tidlig. Du er bare 16 år og vet ikke hva du kommer til, sier hun.

Når det buttrer i skolehverdagen og på fritida, er det jobben til Thomas Wedege å være der for ungdommen. Og ikke bare som arrangør av ukentlige treff og sosiale sammenkomster. Jobben innebærer også å ringe og vekke folk som trenger det, sørge for at de kommer seg på skolen, sjekke inn igjen med dem på ettermiddagen for å høre hvordan det går, følge opp lekser og prøver, lage planer og avtale vekketidspunkt for neste dag.

– For noen er jeg nok en «ekstrapappa». Enkelte ungdommer har ikke så mye støtte hjemmefra, og da har man en slags foreldrefunksjon: Med å bry seg.

Thomas Wedege har base i Lyngen, men er konstant på farten: Han følger opp all ungdom fra Lyngen som går på videregående skoler rundt om i Troms. I Nord-Troms får han noe avlastning av en kollega, selv reiser han rundt til skolene i Tromsø, Senja og Nordkjosbotn - det blir fort 700 kilometer i bil i uka. Han samarbeider tett med de enkelte skolene og med helsetjenestene. Psykiske problemer er en økende utfordring blant ungdom her, som ellers i landet. Rusproblemer forekommer, og blir tatt seriøst.

– Ungdommene skal mestre mye når de skal stå på egne bein, sier han. Og han ser at det største problemet, for de fleste, er å klare «hele pakka»:

– Ikke forsove seg, ikke få for mye fravær. Fraværsgrensa har gjort det enda vanskeligere for de som slet med disse tingene fra før.

– Hvordan motiverer du de som vil skulke og gi blanke?

– Jeg tror ikke noen bare vil skulke og gi blanke. Det handler ofte om andre ting. Det gjelder å få ungdommene til å se hvor viktig skolen er, og gi dem et dytt i riktig retning. Kanskje tilrettelegge opplegget og undervisningen sammen med lærerne, slik at de mestrer mer og synes det blir kulere. Det er ofte ikke så mye som skal til for at de skal klare seg på skolen.

Tallene viser at satsingen hjelper. Mens bare 44 prosent av Lyngen-ungdommen fullførte og fikk bestått på videregående i 2015, var andelen steget til 56 prosent i 2018. Thomas Wedege tviler ikke på at dette er veien å gå:

– Det unike er at vi i Lyngen følger opp ungdommene både i skolen og på fritida. Det handler om å jobbe tverrfaglig, være tilgjengelig, være til stede og forebygge utenforskap, sier han.

Målet er å få ungdom til å mestre skolen - og deretter komme tilbake til Lyngen med utdanning. Som flere av ungdommene på bowlingtreffet gjerne vil. Martine Johansen har jobbet som barnehageassistent etter videregående, men hun lengter hjem og har begynte å søke på jobber.

– Jeg vil hjem igjen til Lyngen - og jeg vil bruke fagbrevet mitt som helsefagarbeider, sier hun.

Runar Strand vil også tilbake til Lyngen når han er ferdig med utdanning. Kanskje fortsetter han etter videregående, blir førskolelærer eller lærer. Uansett vil han en dag etablere seg i hjemkommunen igjen. Han vet at det trengs fagfolk både i barnehager og på grunnskoler. Og han håper Lyngen kommune vil fortsette å følge opp barn og unge like tett som i dag. For han har allerede tenkt langt fram:

– Hvis jeg får barn en dag, vil jeg at de skal få det samme opplegget som jeg har fått.

Gir alt: Thomas Wedege lar ikke ungdommen vinne uten motstand.

Viktig tiltak: Jevnlige treff har stor betydning.

Populært: Både tiltaket og dagens meny er populært.

Må lytte: – Ungdommen vet best hvordan det er å være ungdom i dag. Vi voksne tror ofte vi vet hva ungdom vil ha eller hvordan de vil være, men jeg tror dessverre vi bommer veldig ofte, sier ungdomsordinator i Troms fylkeskommune, Hanne Sofie Roaldsen.

Ungdomssatsinga i Troms feirer tiårsjubileum!

TEKST INGVILD CHRISTENSEN

FOTO FREDRIK NAUMANN/FELIX FEATURES

Ungdommer må bli sett og hørt, fastslår ungdomsordinator i Troms fylkeskommune Hanne Sofie Roaldsen. Som ungdomsordinator skal hun legge til rette for å skape og vedlikeholde et bredt samfunnsengasjement hos ungdom.

Selv fremhever hun de fem i-ene «involvere, inkludere, inspirere, invitere og investere» i arbeidet med ungdomsmedvirkning. I år har Ungdomssatsinga i Troms tiårsjubileum.

Ungdomssatsinga i Troms fylkeskommune har røtter helt tilbake til 90-tallet, men det var i 2009 at modellen fikk den utformingen den har i dag, med etableringen av Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesråd.

– Starten på ungdomssatsinga var etableringen av en tverretattlig gruppe for barn og unge (TEGBU) på 90-tallet, med en handlingsplan som fokuserte på medvirkning, meningsfull aktivitet, trivsel, tilhørighet og trygghet. Folkehelse sto også sentralt, og psykisk helse var viktigst. Troms fylkeskommune arrangerte årlige ungdomskonferanser mellom 2003 og 2007, hvor ungdom fra hele Troms ble

Viktig: – Spørsmålet er hvordan vi også skal få tak i ungdommer som ikke allerede er engasjerte i en fritidsaktivitet, hobby, en interesseorganisasjon eller i politikk, sier Hanne Sofie Roaldsen. Foto: Privat.

Likevel mener Roaldsen at fylkeskommunen kunne vært flinkere til å nå ut i bredden, når det gjelder å engasjere så mange unge som mulig, uavhengig av bakgrunn.

– Vi må ha et større fokus på bredde. Ungdommer som allerede er politisk engasjerte har ofte sin egen arena og er bevisste på hvilke tilbud som er tilgjengelige. Så spørsmålet er hvordan vi også skal få tak i ungdommer som ikke allerede er engasjerte i en fritidsaktivitet, hobby, en interesseorganisasjon eller i politikk. Mange av dem har mye verdifull kompetanse om blant annet data, kultur og dyrevelferd, sier Roaldsen, og fremhever at bredde og mangfold er viktig i arbeidet med ungdomsmedvirkning. Hun legger til at en del av disse ungdommene har psykiske helseplager, som også representerer en utfordring når det gjelder å nå ut til dem, og at det er et viktig fokusområde i arbeidet med å inkludere så mange ungdommer som mulig.

Ungdomskoordinatoren forteller at det i denne sammenheng kan være nyttig å jobbe ut mot kommunene, elevråd og elevorganisasjoner, og at de som jobber med ungdom også her må bli flinkere til å se bredden. Skolene er også viktige samarbeidspartnere, med god kjennskap til elevene sine. Hun legger til at man må tørre å «gå på», og møte ungdommene der de er. Selv er ungdommens fylkesråd ute blant ungdom og forteller om hvilke aktiviteter de kan tilby og hvordan ungdommene selv kan være med å påvirke.

TVERRETATLIG SAMARBEID, NYSGJERRIGHET OG FLEKSIBILITET

Tilslutt har ungdomskoordinatoren i Troms fylkeskommune noen innspill på hvilke forutsetninger som bør være tilstede for å lykkes med ungdomsmedvirkning:

– Det må spilles på lag på tvers av etater og avdelinger, tverrfaglig samarbeid er alfa og omega! Når vi samler etatene for å utarbeide en handlingsplan, går de noen runder med seg selv og innser at mye av arbeidet deres også handler om ungdom, og at det er nødvendig at ungdom involveres. Det er viktig å invitere ungdommene inn i prosessen så tidlig som mulig. Man må også skape en god tilbakemeldingskultur og la ungdommen som skal jobbe sammen bli trygge på hverandre, ved å gi dem gode og trygge arenaer.

– Dessuten må man være nysgjerrig på ungdommen og prosessene, og sist men ikke minst bør man være fleksibel og i stand til å sette klare grenser. Flexibilitet og grensetting i arbeidet med ungdom er kjempeviktig, avslutter Roaldsen.

samlet. Senere ble det ytret ønske fra ungdommene om en mer organisert modell, også fra politisk hold. Dermed ble det utarbeidet en handlingsplan for å styrke ungdommens medvirkning på regionalt nivå, og ungdommens fylkesting og fylkesråd ble stiftet i 2009, sier Roaldsen.

«ENGASJEMENT FRA 0 TIL 100 PÅ EN HELG»

Ungdomskoordinatoren forteller at Troms fylkeskommune med ungdomssatsingen har investert sterkt i ungdommen, og at fylket har fått mye igjen for det:

– Ungdommen blir engasjert, legger hun til, og forteller om ungdom som sier de har gått fra 0 til 100 i engasjement etter en helgelang samling. Roaldsen kan også fortelle at flere av ungdommene som har vært med i ungdommens fylkesråd har gått inn i politikken senere.

På spørsmål om hvorfor ungdomsmedvirkning er viktig svarer Roaldsen at ungdommen representerer en gruppe som kanskje ikke er vant til å bli hørt og sett, og at ungdommene trenger en stemme i lokalsamfunnet.

– Ungdommen vet best hvordan det er å være ungdom i dag. Vi voksne tror ofte vi vet hva ungdom vil ha eller hvordan de vil være, men jeg tror dessverre vi bommer veldig ofte. Derfor må vi spørre ungdommene. Det er de som har skoene på og som kjenner hvor det trykker. Vi må ta vare på ungdommene våre, og se dem.

BETYDNINGEN AV Å NÅ BREDT

Når det gjelder andre områder hvor Troms fylkeskommune er god på ungdomsmedvirkning, trekker Roaldsen frem flere ting, blant annet kultursektoren med UKM, og biblioteket. I tillegg er TROBUR, Troms barne- og ungdomsråd, viktig. Som et frittstående felleråd for frivillige barne- og ungdomskulturorganisasjoner i Troms, arbeider TROBUR for ivaretagelsen av barn og unges interesser og rettigheter i det offentlige. Gjennom driftstilskudd fra Troms fylkeskommune forvalter TROBUR grunn- og aktivitetsstøtte til sine medlemmer, og med 26 medlemsorganisasjoner tilbys det et bredt spekter av aktiviteter, det meste fra kor til politikk og friluftsliv.

Surfekurs: Surfekurs i regi av Fiks Ferigge Ferie. Foto: Ungdom og Fritid i Stavanger.

Ungdom må inkluderes

TEKST INGVILD CHRISTENSEN
FOTO UNGDOM OG FRITID I STAVANGER

Unge må inkluderes om de skal kunne oppleve mestring og tilhørighet, og medvirkning er noe som må læres. Det har Ungdom og Fritid i Stavanger tatt på alvor.

Sommerbonanza: Ungdom og Fritid er en virksomhet i Stavanger kommune som tilbyr flere forskjellige tjenester, i hovedsak rettet mot ungdom. Her fra Fiks Ferigge Ferie og ungdomstilbudet Sommerbonanza. Foto: Ungdom og Fritid i Stavanger.

– Hvis vi ønsker å ha tilbud hvor ungdommen kan oppleve mestring og tilhørighet, så må de inkluderes og få mulighet til å fortelle hva de vil at tilbudene skal inneholde, sier Tonje Hoff.

Hun har fem års erfaring som virksomhetsleder for Ungdom og Fritid og vet at ungdomsmedvirkning kreves for å gi et godt tilbud til barn og unge.

I juni 2018 startet KS, i samarbeid med Frivillighet Norge, opp nettverket «Aktiv fritid for barn og unge». Fokuset har vært på ungdomsmedvirkning og hvordan kommunene og fylkeskommunene kan jobbe for å tilby fritidsaktiviteter til barn og unge, uavhengig av økonomi og familiebakgrunn. I den forbindelse var KS på besøk hos Ungdom og Fritid i Stavanger, for å høre fra virksomhetsleder Tonje Hoff om hvordan de jobber med ungdomsmedvirkning i Stavanger kommune.

– Ungdom og Fritid er en virksomhet i Stavanger kommune som tilbyr flere forskjellige tjenester, i hovedsak rettet mot ungdom, men vi har også bydelshusene og frivilligsentrene, som er for hele befolkningen, forklarer Hoff.

UNGBO

I lokalene på Nytorget får man virkelig inntrykk av at de har samlet et bredt spekter av tjenester og tilbud for å imøtekomme behovene til ungdom med forskjellig bakgrunn.

– Vi har noe som heter «Ungbo», som er et etterverntilbud for ungdom, hvor mange av brukerne tidligere har vært i barnevernstjenesten. I tillegg har vi fritidsklubber i alle åtte bydeler i Stavanger, og en uteseksjon som driver oppsøkende virksomhet i bydelene, i sentrum og på alle femten ungdomsskoler i byen. Også har vi helsestasjon for ungdom her på Nytorget, og skolehelsetjeneste knyttet til de fjorten videregående skolene i Stavanger, sier Hoff.

FRITID FOR ALLE

Videre forteller lederen for Ungdom og Fritid at de har et tilbud som heter «Fritid for alle», som ble opprettet i forbindelse med Fritidserklæringen, og er et ledd i satsingen på at barn fra lavinntektsfamilier skal få muligheten til å delta. I tillegg har de et eget ferietilbud som heter «Fiks Ferigge Ferier», hvor både dagaktiviteter og overnatting på leirsted tilbys i skolens sommerferie.

– Vi har med omtrent 1000 barn og ungdommer på «Fiks Ferigge Ferie» hvert år, og i år har vi 1300 plasser, hvor 200 av dem er friplasser. Det vil si at på hvert av tilbudene blir 20% av plassene satt av til friplasser for barn og unge som trenger det, forteller Hoff.

METROPOLIS

Det ble også tid til en omvisning på ungdommens kulturhus Metropolis, som ligger vegg i vegg med Ungdom og Fritid på Nytorget, og er en av deres i alt syv avdelinger. Metropolis er et tilbud for ungdom fra 15 år og opp som disponerer musikk- og dansstudio, konsertsal, møterom, medieutstyr og organisasjonskontorer til utleie. I tillegg har de en kafe som blant annet serverer billige middager for ungdom mellom 16 og 23 år.

BETYDNINGEN AV UNGDOMSMEDVIRKNING

– Alle tilbudene som Ungdom og Fritid driver, er frivillige tilbud, og vi ønsker å tilby det som ungdommen har behov for selv. Det er de som vet hvordan de har det og som kan fortelle oss hva de tror kan være løsningen og hva som kan hjelpe for dem. Det er viktig, både om ungdommen oppsøker helsestasjonen eller møter uteseksjonen, at det er de selv som presenterer situasjonen sin, og får fortelle om de har noen tanker rundt hva som kan hjelpe dem. Dette gjelder også for fritidsklubbene og Metropolis. Hvis tilbudene skal bli attraktive for ungdom må de selv få si hva de ønsker at tilbudene skal inneholde, sier Hoff.

Engasjert: Virksomhetsleder for Ungdom og Fritid i Stavanger, Tonje Hoff.

TAR INITIATIV

Under omvisningen på Metropolis ble det fortalt at det er ungdommen selv som ber om ting eller tar initiativ til å gjennomføre aktiviteter. På den måten er det ungdommen som drar i gang det som skjer på huset, enten det er konserter eller om de unge selv ønsker å drive med en eller annen form for kulturaktivitet, også fungerer de som jobber der mer som tilretteleggere.

– De voksne gir ungdommen tillit og muligheten til å drive med det de selv har lyst til å drive med, noe som også kan forandre seg. Derfor er det viktig å hele tiden inkludere ungdommen og lytte til hva de har å si. Dette gjelder i tillegg innspill som gjelder åpningstider og faktisk også tilbudenes beliggenhet, fremhever hun.

FORTSATT UTFORDRINGER MED Å NÅ UT TIL ALLE

Til tross for fokuset på medvirkning av unge med forskjellig type bakgrunn og behov, svarer Tonje Hoff at det fortsatt er utfordringer knyttet til å nå bredt ut:

– Jeg tenker at i forhold til mange andre når vi bredt ut, og vi jobber også med å bruke ulike tilnærminger, både gjennom direkte kontakt men også ved bruk av sosiale medier. Vi må vise at vi har tilgjengelige og ikke-stigmatiserende tilbud som er lette å nå, slik at det her på huset, hvor vi både har fritidstilbud og hjelpetilbud, skal det være like normalt å komme for å spille trommer, som det vil være å komme for å snakke om noe som er vanskelig i livet. Men vi har fremdeles en vei å gå når det gjelder hvordan vi skal nå guttene i forhold til psykisk uhelse, og hvordan vi skal klare å inkludere barn fra lavinntektsfamilier i aktiviteter og tilbud.

NYE METODER, DIGITALE VERKTØY OG FORPLIKTENDE MEDVIRKNING

På spørsmål om hun har noen gode råd til andre i arbeidet med ungdomsmedvirkning, fremhever Tonje Hoff flere ting, blant annet boken «Med ungdom som ressurs» fra barne- og ungdomsorganisasjonen som også heter «Ungdom og Fritid»

– Det er en medvirkningsbok som vi bruker, og som jeg vil anbefale. Den inneholder mange metodetips til hvordan en skal involvere ungdom, og har et viktig budskap om at medvirkning er noe som må læres, og at det tar tid å formulere hva det er en har lyst til å gjøre. Det handler om å trene på å medvirke, noe som kan være særlig relevant for de som er litt yngre, som vi ser ikke alltid har et svar på hvilke aktiviteter de ønsker å drive med. Vi skal ha om medvirkning i to ungdomsskoler i Stavanger, hvor vi prøver ut metodikk fra denne boken.

BARNETRÅKK

Hoff trekker også frem en metode de har brukt som heter «Barnetråkk», som i utgangspunktet er utviklet for at barn og unge skal høres i forbindelse med kommunale planer, om for eksempel bygging av nye veier, eller andre park- og veiplaner.

– «Barnetråkk» er et digitalt verktøy hvor vi har fått lov til å være med og spørre barna om ønsker og innspill i forbindelse med deres fritid, som de kan tegne inn på et kart over byen. Dette prøver vi ut i flere bydeler og på flere skoler, og det har allerede gitt oss mye god input. Vi tenker at det godt kan være lettere for mange unge å komme med innspill gjennom et digitalt verktøy, enn å sitte i grupper hvor man skal formidle ønsker fremfor andre.

Til slutt understreker Hoff betydningen av at ungdommens innspill fører til forandring:

– Vi er opptatt av at den medvirkningen ungdommen har ovenfor oss er forpliktende, at den fører til at vi gjør forandringer. Du spør ikke bare for å spørre, men du må være villig til å ta innover deg det de sier. Ellers får de unge ingen erfaring med demokratiet.

Effektivt: Folkehelserådgiver Elisabeth Wallace Haaland er glad for deltakelsen i nettverket, og tror den vil ha en god langtidseffekt.

Nyttig med nettverk

Hvilke prosjekter har kommunene satt i gang, og hvordan fungerer disse? Hvilke ideer kan «stjeles»?

– Gjennom KS-nettverket er det lett å finne svar på mange spørsmål, sier folkehelse rådgiver Elisabeth Wallace Haaland.

TEKST LENA STORVAND/FELIX MEDIA
FOTO THORSTEN GØTTERØD

– Erfaringsdelingen og oversikten en får i nettverket er verdifull, sier hun.

– Siden vi er i et læringsnettverk får vi informasjon som strekker seg langt ut over kommune- og fylkesgrenser. Det gir et større nasjonalt perspektiv. Informasjonen er svært nyttig for fylkeskommunen som skal samordne folkehelsearbeidet i fylket.

Sommeren 2018 sluttet Rogaland fylkeskommune seg til nettverket Aktiv Fritid Barn og unge.

– Før den tid hadde fylkeskommunen allerede hatt en erfaringsamling for kommunene om opplevelseskortet, da 14 kommuner oppga å arbeide med det. Opplevelseskortet gir barn og unge tilgang til kulturelle opplevelser, som teater og kino, og er et bidrag til å utjevne ulikheter og bekjempe barnefattigdom, forteller folkehelse rådgiver.

Året før, i 2017, hadde fylkeskommunen hatt en erfaringsamling på Hjelmeland.

– Og omtrent samtidig med at jeg skulle til å lage en ny samling for å følge opp denne, ble det blåst liv i Fritids-erklæringen nasjonalt og KS' oppstart av læringsnettverket. Da bestemte fylkeskommunen for heller å bli med på denne og informere kommune om den enn å lage til en egen samling.

Det tenker Wallace Haaland at var en smart beslutning, for å unngå dobbeltløp.

– Det beste er å jobbe for å gjøre hverandre gode på de ulike temaene og at vi samkjører oss regionalt, både med KS og fylkesmannen.

– Vi ønsket å benytte oss av et profesjonelt læringsnettverk, som gav tettere oppfølging. KS er veldig tydelig på hva man forventer og hva man kan bidra med i læringsnettverk, dessuten er det svært viktig at avtalen en gjør med KS om å bli med i nettverket, forankres i ledelsen. Det forplikter. Å være med i et nettverk er et effektivt pedagogisk virkemiddel hvor vi lærer av hverandre. Særlig når nettverket har et så spesifikt tema. I tillegg kommer antall samlinger. Gjennom nettverket har det vært fire samlinger med temaer, utenfor nettverket hadde fylkeskommunen nok bare kunne tilby en samling for kommunene i året, tror folkehelse rådgiver.

Som en av få fylkeskommuner i nettverket, merket folkehelse rådgiver hvor enkelt det ble å få godt overblikk.

– Så når noen tar kontakt med meg, kan jeg for eksempel lettere vise til hva de har gjort andre steder i fylket, eller i landet.

Folkehelse rådgiveren mener det er viktig at KS er gode til å informere hvilke nettverk de starter ute til fylkeskommuner, da deres rolle blant annet er å understøtte folkehelsearbeidet i fylket.

– At det etter bestilling fra et direktorat tas kontakt med fylkeskommunene for å sjekke hvordan dette samsvarer med regionale planer. Dialog for å samkjøre seg er nyttig. Det handler også om at det skal være lett for fylkene å følge med på det som skal skje på ulike samlinger. Da unngår vi dobbeltløp.

Wallace Haaland sier hun selv er blitt mer opptatt av å informere KS regionalt om planer for ulike samlinger.

– Det beste er å jobbe for å gjøre hverandre gode på de ulike temaene og at vi samkjører oss regionalt, både med KS og fylkesmannen.

Folkehelse rådgiver i Rogaland fylkeskommune tror at deltakelsen i nettverket vil ha en langtidseffekt.

– Selv uten nettverk er det ingen grunn til å slippe temaet, tvert imot; det gjelder å ha samlinger for å holde det varmt. Å holde liv i fritids-erklæringen er et viktig folkehelsebidrag inn i langtidsprogrammet for psykisk helse og rus 2017–2027.

Redaktør:

Seniorrådgiver Christian Hellevang
Christian.Hellevang@ks.no

ISBN: 978-82-93100-41-6